

2023-02-23
LI2023/01879
LI2023/01073
LI2023/01076 (delvis)

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Transportstyrelsen
601 73 Norrköping

Uppdrag att genomföra en generell översyn av förarutbildningen

Regeringens beslut

Regeringen ger Transportstyrelsen i uppdrag att göra en översyn av förarutbildningssystemet och föreslå nödvändiga författningsändringar som följer av översynen. Översynen ska bidra till ett enkelt och ändamålsenligt förarutbildningssystem. Vid översynen ska Transportstyrelsen utgå från Trafikverkets och Transportstyrelsens rapport *Förslag på nytt förarutbildningssystem för personbil, behörighet B* (TSV 2018-796) den 13 mars 2019 och överväga lämpliga regelförändringar. Vidare ska Transportstyrelsen överväga hur utbildningssystemet kan anpassas till ny teknik och vilka åtgärder som krävs för att körkortsaspiranter ska komma bättre förberedda till prov. Vid dessa överväganden ska Transportstyrelsen beakta den kostnad som utbildningen redan i dag innebär för aspiranterna.

Vid översynen ska Transportstyrelsen ta hänsyn till det arbete som redan pågår hos Trafikverket med att dels göra det enklare för körkortsaspiranter att förstå vägen till körkort och vilka krav som ställs vid prov, dels öka transparensen om Trafikverkets del i förarutbildningssystemet. Transportstyrelsen ska även hålla sig informerad om den kommande revideringen av körkortsdirektivet.

Transportstyrelsen ska under uppdragets genomförande inhämta synpunkter från Statens skolverk, aktörer inom berörda branscher och de aktörer hos vilka förarprov kan avläggas.

Konsekvenserna av eventuella författningsförslag ska beskrivas i enlighet med vad som anges i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Transportstyrelsen ska senast den 15 september 2024 lämna en skriftlig redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Skälen för regeringens beslut

De förarprov som avläggs hos en förarprovare och de övriga obligatoriska inslag som finns i förarutbildningen för körkort med behörighet B är utformade för att den som godkänns ska vara en trafiksäker, risk- och miljömedveten förare. Under de senaste 15 åren har andelen godkända förarprov (teoriprov och körprov) sjunkit. Visserligen har variationen varit låg inom vissa grupper, men inom gruppen privatanmälda män över 24 år har andelen godkända förarprov sjunkit. Detta visar att nya grupper av aspiranter kan innebära nya utmaningar för systemet. Exempelvis så godkänns majoriteten av de som genomför förarprov efter tre försök. Den grupp som inte godkänns efter tre försök kan således behöva andra insatser än bara ytterligare omprov för att nå godkända resultat.

Att många underkänns vid förarprov kan bero på att de som ska avlägga prov inte har förberett sig tillräckligt. Några mål med Trafikverket och Transportstyrelsens rapport *Förslag på nytt förarutbildningssystem för personbil, behörighet B* var ett attraktivt förarutbildningssystem för körkortsbehörighet B som resulterar i förare som vill lära för livet och som dessutom kommer bättre förberedda till prov. Efter att rapporten publicerats har riksdagen tillkännagett för regeringen det trafikutskottet anför om bl.a. behovet av en generell översyn av förarutbildningen (bet. 2018/19:TU7, rskr. 2018/19:165).

Om godkännandegraden skulle öka genom att körkortsaspiranter kom bättre förberedda till förarprov skulle det leda till lägre kostnader för Trafikverket, minskade köer till proven och bättre förutsebarhet för den enskilde som planerar arbete eller utbildning som kräver körkort. Det skulle även minska kostnaderna för den enskilde om färre omprov behöver genomföras. Trafikverket har redan i dag ett pågående arbete för att hjälpa den enskilde att bedöma om det är lämpligt att boka ett prov.

En styrka i det svenska förarutbildningssystemet är att övningskörning kan ske redan från 16 års ålder och dessutom med privata handledare. Detta gör att den som vill ta körkort har goda möjligheter till mängdträning, något som kraftigt ökar trafiksäkerheten hos nya förare.

Redan i dag kan kostnaden för att ta ett körkort vara en barriär, särskilt bland ungdomar och de som saknar privat handledare. Även om det i vissa situationer finns möjlighet att erhålla statligt körkortslån är det viktigt att förarutbildningssystemet är kostnadseffektivt och att systemet som helhet ska vara enkelt och ändamålsenligt.

Det finns även ett behov av att förarutbildningssystemet tar tillvara på den nya teknik som, rätt använd, kan skapa säkrare förare och kan förenkla och utveckla bilkörningen. Dessutom ska utsläppen från lätta fordon inom EU minska med 100 procent till år 2035. Detta innebär en i princip totalt omställning till försäljning av elfordon senast år 2035 inom EU. Det blir därför viktigt att nyblivna körkortsinnehavare har god kännedom om elfordon.

Även om EU-kommissionen kommer att presentera ett förslag till nytt körkortsdirektiv i närtid, så kommer det att dröja innan direktivet är beslutat och innan det har genomförts i svensk rätt. Det finns därför anledning att se över vilka förbättringar som kan ske i förarutbildningssystemet redan nu för att stödja körkortsaspiranter och skapa trafiksäkra, risk- och miljömedvetna förare.

På regeringens vägnar

Andreas Carlson

Maria Gelin

Kopia till

Statsrådsberedningen/ EUK

Försvarsdepartementet/MFI

Finansdepartementet/BA

Utbildningsdepartementet/GV

Klimat- och Näringsdepartementet/BI

Landsbygds- och Infrastrukturdepartementet/US och RS/IB

Statens skolverk

Trafikverket